

Tips: bespreken van omgangsvormen tot een succes maken¹

Het bespreken van omgangsvormen staat of valt met degene die voor de groep staat. Hieronder volgt een aantal tips.

Creëer duidelijkheid

- Geef een heldere introductie, waarin je duidelijk maakt dat mensen verschillend mogen denken over grenzen in het gedrag t.a.v. cliënten (binnen een aantal grenzen zoals bepaald in de gedragscode), en dat iedere medewerker in situaties kan terechtkomen die niet zo eenvoudig zijn.
- Maak duidelijk waarom en in welk kader het onderwerp besproken wordt. Als je veel weerstand verwacht, kun je ervoor kiezen het onderwerp breed op te pakken, bijvoorbeeld in een onderwerp als 'stijl van begeleiden'.

Creëer veiligheid

- Maak duidelijk dat het niet gaat om 'goed' of 'fout', dat er verschillen mogen zijn.
- Corrigeer als de sfeer neigt naar belachelijk maken of grappen maken.
- Werk met subgroepen waardoor het voor mensen makkelijker is om open te zijn.
- Bouw de lessen zorgvuldig op, start bijvoorbeeld niet met een heftige video, maar leg eerst uit waarover het gaat en wat je ermee gaat doen.
- Bouw 'stoom-afblaas-momenten' in na een confronterende bijeenkomst/moment.

Zorg dat je op de hoogte bent

- Van feiten (zoals de hoeveelheid meldingen van grensoverschrijdend gedrag binnen de organisatie of binnen de sector (inspectierapport) en roemruchte 'gevallen' die genoemd kunnen worden).
- Van het beleid van de organisatie en van procedures (zoals protocollen, klachtenregelingen en vertrouwenspersonen).
- Van vooroordelen en mythen die bestaan over ongewenste omgangsvormen.

Doorzie de weerstanden

- Uit onzekerheid over wat er van hen wordt verwacht.
- Uit angst beschuldigd te worden van 'fout' gedrag.
- Uit eigen ervaringen met seksueel geweld (in of buiten de sport, als slachtoffer of als dader).
- Uit het gevoel dat al die aandacht overdreven is, dat het wel zal meevallen.

Benoem verschillen

- Laat de verschillen in de groep zien, zodat deelnemers begrijpen dat andere mensen op andere momenten een grens trekken. Over omgangsvormen, over wat grappig is en wat niet, wat gepast is en wat niet, wordt bijvoorbeeld door mannen en vrouwen en door mensen uit verschillende culturen heel divers gedacht.

Wees een voorbeeld

- Ben geloofwaardig: tap geen seksistische moppen in de pauze, draag zelf de beroepshouding uit die je van anderen verwacht.

¹ Naar: Cense, M. *Werkboek lesgeven over omgangsvormen*, NOC*NSF / TransAct, Arnhem Papendal, datum niet genoemd.